

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM NGHỆ THUẬT TRUNG ƯƠNG**

LƯU VĂN QUÁ

**BẢO TỒN VÀ PHÁT HUY GIÁ TRỊ VĂN HÓA
LÀNG NGHỀ TRUYỀN THỐNG DỆT VẢI PHÚ BÔNG -
THI LAI, XÃ DUY TRINH, HUYỆN DUY XUYÊN,
TỈNH QUẢNG NAM**

**TÓM TẮT
LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ VĂN HÓA
Khóa 11 (2019 - 2021)**

Hà Nội, 2023

**CÔNG TRÌNH ĐÃ ĐƯỢC HOÀN THÀNH
TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM NGHỆ THUẬT TW**

Người hướng dẫn khoa học: TS Đỗ Quang Minh

Phản biện 1: PGS.TS Nguyễn Văn Cần

Phản biện 2: PGS.TS Dương Văn Huy

Luận văn được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận văn thạc sĩ
tại trường ĐHSP Nghệ thuật Trung ương

Vào 14h00 ngày 30 tháng 5 năm 2023

Có thể tìm hiểu luận văn tại:

Thư viện Trường ĐHSP Nghệ thuật Trung ương

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Khi nhắc đến làng lụa Hà Đông thì người Việt Nam chúng ta ai cũng biết, hay vải lụa Nha Xá, Hà Nam. Từ đầu thế kỷ XV, các lái buôn hàng lụa thị trường Sài Gòn - Chợ Lớn đã biết và tin nhiệm những mảnh vải nõn bóng, mượt của làng quê Duy Xuyên, xứ Quảng. Đặc biệt là làng dệt vải Phú Bông - Thi Lai xã Duy Trinh.

Khi đất nước chuyển sang cơ chế thị trường, khung dệt được chia về từng gia đình. Năm 1993, làng dệt Phú Bông - Thi Lai xã Duy Trinh đầu tư hơn 200 triệu đồng xây dựng lưới điện đến từng nhà. Có điện, làng dệt càng nhộn nhịp hơn, góp phần giải phóng sức lao động cơ bắp cho mọi người, tăng năng suất lên gấp đôi và mở rộng khổ dệt từ 0,3-0,8 mét lên 1-1,2 mét.

Cũng không khác gì làng lụa Hà Đông, hay và làng lụa Nha Xá, Hà Nam, làng dệt vải Phú Bông - Thi Lai xã Duy Trinh, huyện Duy Xuyên cũng cho sản phẩm vải không kém phần chất lượng và nổi tiếng với những tấm vải mềm mại. Làng dệt vải Phú Bông - Thi Lai xã Duy Trinh đã đóng góp không nhỏ vào “con đường tơ lụa” trên biển của xứ Đàng Trong, trên những Châu ấn thuyền Nhật Bản qua cửa khẩu Đại Chiêm Quảng Nam.

Vải Phú Bông - Thi Lai xã Duy Trinh đa phần là những tấm vải lụa truyền thống chuyên cung cấp cho vua chúa và giới quý tộc trong thời kỳ bấy giờ.

Sản phẩm vải làm ra những mảnh khăn vải mềm đến những tấm áo dài kiểu xưa tiêu thụ khắp nơi; thương lái Nhật Bản, Trung Quốc đến cập Cảng biển Hội An để mua vải, sợi, kể cả thương lái Kinh thành Thăng Long, Sài Gòn xưa nườm nượp về lấy hàng.

Theo dòng thời gian quá trình sản xuất công nghiệp phát triển thì nghề dệt vải trở nên yếu dần trước những sản phẩm công

nghiệp. Người dân Phú Bông - Thi Lai xã Duy Trinh trước đây, gia đình nào cũng dệt vải tại nhà. Thế nhưng, quá trình quy hoạch, mua bán đất đai khiến diện tích nguyên liệu hẹp dần. Những hộ còn nhiều đất cũng chuyển đổi sang trồng dưa và các loại cây trồng khác có giá trị cao hơn. Bên cạnh đó, khí hậu cũng ảnh hưởng rất lớn đến việc trồng dâu, nuôi tằm, lấy kén gặp khó khăn. Vì thu nhập không cao và điều kiện làm việc vất vả nên nhân công trong làng bỏ nghề khiến làng nghề mai một dần.

Một nguyên nhân khác dẫn đến nghề dệt vải Phú Bông - Thi Lai xã Duy Trinh rơi vào khủng hoảng là do thực hiện việc giao đất nông nghiệp cho hộ gia đình, cá nhân sử dụng ổn định lâu dài vào mục đích sản xuất nông nghiệp; việc chia đất để giao cho từng hộ phải có gần, có xa, có tốt, có xấu, nên đã phá vỡ tính liên khoảnh, liên vùng của các bãi dâu, làm cho diện tích nguyên liệu trở nên manh mún, sản lượng sợi bị giảm mạnh, từ đó nghề dệt vải dần dần ít đi, nông dân chuyển sang một số nghề nông khác như dưa hấu, đậu, bắp... nên nguồn nguyên liệu sợi để dệt vải không nhiều dẫn đến sản lượng vải ngày càng ít. Nghề dệt vải Phú Bông - Thi Lai xã Duy Trinh, huyện Duy Xuyên, Tỉnh Quảng Nam đứng trước nguy cơ mai một. Xuất phát từ những lý do trên, tôi chọn đề tài: ***“Bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông - Thi Lai, xã Duy Trinh, huyện Duy Xuyên, tỉnh Quảng Nam”*** làm đề tài luận văn hoàn thành khóa học chuyên ngành Quản lý Văn hóa của mình. Nhằm góp phần tìm ra những giải pháp cụ thể, cần thiết và cấp bách để khôi phục, bảo tồn và phát huy làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông - Thi Lai xã Duy Trinh, huyện Duy Xuyên, tỉnh Quảng Nam, trong tiến trình phát triển kinh tế nông thôn thực hiện chiến lược Công nghiệp hóa - Hiện đại hóa của huyện Duy Xuyên, tỉnh Quảng Nam.

2. Lịch sử nghiên cứu

Thời gian qua, do sự cạnh tranh của thị trường sợi thế giới, thu nhập từ nghề dệt vải thấp hơn so với mặt bằng chung của các ngành nghề khác.

Năm 2017, tác giả luận văn Vũ Thị Trà My đã nghiên cứu đề tài *Quản lý văn hóa phường lụa Vạn Phúc, Hà Đông, Hà Nội*.

Nguyễn Bội Liên và các cộng sự nhóm tác giả cuốn “Nguyễn Bội Liên, Trần Văn An, Nguyễn Văn Phi 1991”, “Ghe bầu Hội An - Xứ Quảng”, Kỷ yếu Hội thảo quốc tế “Đô thị cổ Hội An”, Nxb Khoa học xã hội, “Chuyện xưa đất Quảng, Nxb Đà Nẵng”.

Nguyễn Minh Phương, Đồng Thị Hương, vải Lụa Thi Lai, Võ Văn Hòe, Hồ Tấn Tuấn, Lưu Anh Rô với *Văn hóa xứ Quảng một góc nhìn*, Nxb Đà Nẵng.

Hội văn nghệ dân gian thành phố Đà Nẵng với cuốn “*Nghề và làng nghề truyền thống đất Quảng*”, Nxb Đà Nẵng 2009 [19], là tác phẩm đầu tiên đã trình bày một cách khá đầy đủ về nghề và làng nghề thủ công đất Quảng, cung cấp rất nhiều thông tin và tư liệu có giá trị trong quá trình nghiên cứu.

Trên hành trình xuôi ngược của “các lái” trên những chuyến ghe bầu có các sản phẩm thủ công nổi tiếng như gốm Thanh Hà, chiếu Bàn Thạch... Nguyễn Minh Phương với đề tài *Thủ công nghiệp Quảng Nam - Đà Nẵng (1802-1945)*,...

Công trình nghiên cứu *Các giải pháp để phát triển làng nghề ở Thành Phố Hội An, tỉnh Quảng Nam* của Phan Văn Tú công trình đã đánh giá được những thực trạng phát triển các làng nghề ở Thành phố Hội An, trong đó có làng lụa Hội An.

Công trình chương trình *Mỗi xã một sản phẩm tỉnh Quảng Nam*, giai đoạn 2018-2020, định hướng đến năm 2030 (gọi tắt là Chương trình OCOP).

Những công trình nghiên cứu nêu trên, các đề án đều đánh giá chung về những thực trạng hiện nay của các làng nghề từ đó đưa ra các biện pháp bảo tồn và phát triển các làng nghề. Đây là những tư liệu rất bổ ích trong quá trình nghiên cứu luận văn của tôi, tuy nhiên các tài liệu nghiên cứu trên chỉ đề cập đến những làng nghề truyền thống nói chung chứ chưa phân tích được các giá trị văn hoá làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông - Thi Lai ở xã Duy Trinh, huyện Duy Xuyên, tỉnh Quảng Nam cần được bảo tồn và phát triển. Tuy nhiên những công trình nghiên cứu nêu trên cũng tạo cho tôi một nền tảng, cung cấp những tư liệu quan trọng không chỉ giúp tôi hướng nghiên cứu mà còn có thể kế thừa có chọn lọc, những bước trong quá trình thực hiện nghiên cứu đề tài.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

3.1. Mục đích nghiên cứu

Đề tài nghiên cứu hướng tới:

Đánh giá được những hạn chế, khó khăn, thuận lợi trong công tác bảo tồn và phát huy làng nghề truyền thống nghề dệt vải Phú Bông - Thi Lai.

Đưa ra những giải pháp cụ thể nhằm hướng tới sự phát triển bền vững của làng nghề truyền thống nghề dệt vải Phú Bông - Thi Lai.

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

Tìm hiểu cơ sở lý luận công tác bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa làng nghề truyền thống nói chung từ đó rút ra những bài học và đưa ra những giải pháp nhằm phát huy giá trị văn hóa làng nghề truyền thống nghề dệt vải Phú Bông - Thi Lai.

Nghiên cứu các tài liệu thứ cấp các văn bản, những chính sách liên quan đến bảo tồn làng nghề truyền thống dệt vải nghề dệt vải Phú Bông - Thi Lai.

Khảo sát thực tế hoạt động của làng nghề, quan sát, phỏng vấn, ghi chép các tư liệu về làng nghề dệt vải tại Phú Bông – Thi Lai xã Duy Trinh, huyện Duy Xuyên, tỉnh Quảng Nam qua nhiều thời kỳ lịch sử.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa làng nghề dệt vải Phú Bông - Thi Lai.

4.2. Phạm vi nghiên cứu

Phạm vi về nội dung hoạt động quản lý: Bảo tồn và phát huy làng nghề dệt vải nghề dệt vải Phú Bông - Thi Lai ở xã Duy Trinh, huyện Duy Xuyên, tỉnh Quảng Nam.

Phạm vi về không gian: Tại làng nghề truyền thống nghề dệt vải Phú Bông - Thi Lai ở xã Duy Trinh, huyện Duy Xuyên, tỉnh Quảng Nam.

Phạm vi về thời gian: Từ 2019 đến 12/2022. Với khoảng thời gian này học viên mới có được quá trình nghiên cứu đầy đủ tư liệu, thực tế về làng nghề truyền thống nghề dệt vải Phú Bông - Thi Lai ở xã Duy Trinh, huyện Duy Xuyên, tỉnh Quảng Nam.

5. Phương pháp nghiên cứu

Phương pháp thu thập, nghiên cứu tài liệu: Phương pháp này giúp học viên có được cơ sở lý luận, lịch sử về làng nghề nói chung và làng nghề dệt vải Phú Bông - Thi Lai ở xã Duy Trinh, huyện Duy Xuyên, tỉnh Quảng Nam.

Phương pháp điền giả.

Phương pháp phân tích, tổng hợp: Giúp tác giả miêu thuật, có những lý giải thông qua số liệu khảo sát, nhằm phác họa bức tranh chân thực về làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông - Thi Lai ở xã Duy Trinh, huyện Duy Xuyên, tỉnh Quảng Nam.

Phương pháp tra cứu liên ngành: Phương pháp này giúp tác giả cắt nghĩa, giải thích các giá trị văn hóa của làng nghề dệt vải truyền thống ở hai thôn Phú Bông - Thi Lai ở xã Duy Trinh với nhiều góc độ như kinh tế, văn hóa.

6. Những đóng góp của luận văn

Đóng góp về khoa học: Đề tài góp phần làm rõ thêm những vấn đề về lý luận làng nghề truyền thống và quản lý văn hóa đối với làng nghề truyền thống hiện nay. Bổ sung nguồn tư liệu nghiên cứu về di sản văn hóa nói chung và công tác quản lý di sản đối với các loại hình làng nghề truyền thống các vùng miền trên khắp đất nước Việt Nam.

Đóng góp thực tiễn: Làm nguồn tư liệu học tập và tham khảo cho ngành văn hóa tỉnh Quảng Nam Nghiên cứu là cơ sở giúp cho các cấp chính quyền và cơ quan chức năng huyện Duy Xuyên hoặc tỉnh Quảng Nam hoạch định chính sách về bảo tồn và phát triển làng nghề với phát triển bền vững trong nền kinh tế thị trường. Đồng thời, góp phần bổ sung vào kho tư liệu về văn hóa và di sản văn hóa của địa phương, tạo tiền đề cho những công trình nghiên cứu sau này.

7. Cấu trúc của luận văn

Ngoài phần Mở đầu, Kết luận, Tài liệu tham khảo và Phụ lục, luận văn gồm có 03 chương, cụ thể như sau:

Chương 1: Những vấn đề chung về Bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông - Thi Lai xã Duy Trinh, xã Duy Trinh, huyện Duy Xuyên, tỉnh Quảng Nam.

Chương 2: Thực trạng bảo tồn và phát huy giá trị Văn hóa làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông - Thi Lai xã Duy Trinh.

Chương 3: Giải pháp nâng cao hiệu quả phát huy giá trị làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông - Thi Lai xã Duy Trinh. .

Chương 1
NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ BẢO TỒN VÀ PHÁT HUY GIÁ
TRỊ VĂN HÓA LÀNG NGHỀ TRUYỀN THỐNG DỆT VẢI
PHÚ BÔNG - THI LAI XÃ DUY TRINH, HUYỆN DUY
XUYÊN, TỈNH QUẢNG NAM

1.1. Một số khái niệm liên quan

1.1.1. Bảo tồn

Trong lĩnh vực quản lý văn hóa người ta thường đưa ra khái niệm “Bảo tồn văn hóa” gắn liền với các đối tượng cụ thể như: Bảo tồn văn hóa truyền thống, bảo tồn làng nghề, bảo tồn làng nghề truyền thống, bảo tồn văn hóa vật thể, bảo tồn văn hóa phi vật thể, bảo tồn văn hóa cộng đồng,... Hoạt động bảo tồn giá trị văn hóa là gìn giữ, bảo vệ những giá trị văn hóa trong mối quan hệ với phát huy, mà không trở thành lực cản đối với sự phát triển xã hội.

1.1.2. Phát huy

Phát huy giá trị văn hóa - đó là những hành động hướng đích nhằm đưa giá trị văn hóa vào trong thực tiễn xã hội với tư cách vừa là môi trường an toàn để bảo tồn và làm giàu các giá trị văn hóa, vừa là năng lực nội sinh và tiềm năng mang lại những lợi ích về vật chất và tinh thần cho con người, góp phần thúc đẩy sự phát triển xã hội.

1.1.3. Giá trị văn hóa

Giá trị là các tư tưởng bao quát được cùng nhau tin tưởng mạnh mẽ ở một nhóm người, một giai tầng, một dân tộc hoặc một thời đại về cái gì là đúng, sai, thiện, ác, xấu, tốt, hợp lý, không hợp lý. Ở Việt Nam thường dùng thuật ngữ giá trị là để nói lên cái phẩm chất, phẩm giá, đức tính (giá trị đạo đức)...

1.1.4. Nghề truyền thống và văn hóa làng nghề truyền thống

1.1.4.1. Nghề truyền thống

Nghề truyền thống là nghề đã được hình thành từ lâu đời, tạo ra những sản phẩm độc đáo, có tính riêng biệt, được lưu truyền và phát triển đến ngày nay hoặc có nguy cơ bị mai một, thất truyền.

1.1.4.2. Làng nghề truyền thống

Làng nghề là một hoặc nhiều cụm dân cư cấp thôn, ấp, bản, làng, buôn, phum, sóc hoặc các điểm dân cư tương tự tham gia hoạt động ngành nghề nông thôn.

1.1.4.3. Văn hóa làng

Văn hóa làng bao gồm tổng thể các giá trị (vật chất và tinh thần) do cộng đồng dân cư ở các làng quê sáng tạo ra trong quá trình tồn tại và phát triển. Đó là kiểu hình văn hóa đặc trưng, văn hóa “gốc” của nền văn hóa Việt Nam cổ truyền với những sinh hoạt văn hóa, thiết chế và liên kết xã hội hết sức chặt chẽ.

1.1.4.4. Văn hoá làng nghề truyền thống

Văn hoá làng nghề bao gồm văn hoá làng và văn hoá nghề trong đó văn hoá làng là nền tảng còn văn hoá nghề được coi là nhân tố quyết định cho sự hình thành nên đặc trưng của văn hoá làng nghề. Các yếu tố cấu thành văn hoá làng gồm: Cơ cấu tổ chức, diện mạo làng xã... văn hoá vật thể gồm: đình, đền, miếu, chùa, nhà thờ họ, nhà ở; văn hoá phi vật thể: luật tục, phong tục tập quán, ứng xử giữa xóm làng, lễ hội, tín ngưỡng dân gian...

1.2. Hệ thống văn bản của Trung ương và địa phương về bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bình - Thi Lai

1.2.1. Các văn bản của Trung ương và địa phương về bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa làng nghề truyền thống dệt vải

Văn kiện Đại hội XI năm 2011, của Đảng tiếp tục nhấn mạnh công tác bảo tồn phát huy giá trị di sản văn hóa: “...Bảo vệ sự trong sáng của tiếng việt... Hoàn thiện và thực hiện nghiêm túc các quy định của pháp luật về sở hữu trí tuệ, về bảo tồn và phát huy các giá trị di sản văn hóa vật thể và phi vật thể của dân tộc... Gắn kết chặt chẽ nhiệm vụ phát triển văn hóa văn nghệ, bảo tồn và phát huy các giá trị di sản văn hóa với phát triển du lịch và hoạt động thông tin đối ngoại... Xây dựng và thực hiện các chính sách bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa, ngôn ngữ chữ viết các dân tộc thiểu số...”.

1.2.2. Các văn bản của tỉnh Quảng Nam về bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa làng nghề truyền thống

Thực hiện Quyết định Thực hiện Nghị quyết số 08-NQ/TU của BCH Đảng bộ tỉnh khoá XVIII về "Phát triển Quảng Nam thành tỉnh công nghiệp" cơ bản hoàn thành vào thời kỳ 2015 - 2020 (Ban hành kèm theo Quyết định số 07/2004/QĐ-UB, ngày 20 tháng 01 năm 2004 của Chủ tịch UBND tỉnh Quảng Nam). Mục II phần 3 Chương trình thứ 4 “ Khôi phục và phát triển làng nghề truyền thống dệt vải lụa thôn Đông Yên - Thi Lai (xã Duy Trinh).

1.3. Tổng quan về vai trò bảo tồn, phát huy và phát triển giá trị văn hóa làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông - Thi Lai.

1.3.1. Bảo tồn nguyên vẹn bản sắc văn hóa địa phương

Với bề dày lịch sử hình thành và phát triển của làng nghề dệt vải truyền thống Phú Bông - Thi Lai gắn với lịch sử bản sắc văn hóa địa phương, đó là nền văn hóa làng nghề tạo ra những thước vải mềm mại, mượt mà, với màu sắc đa dạng là sản phẩm giao thương của các thương lái từ Nhật Bản, Malaysia và các thương lái trên cả nước. Bảo tồn giá trị văn hóa làng nghề truyền thống chính là bảo tồn các giá trị hiện có và giá trị tốt đẹp mà ông cha để lại cho làng nghề.

1.3.2. Bảo tồn nhằm kế thừa những giá trị văn hóa làng nghề dệt vải Phú Bông - Thi Lai

Văn kiện Đại hội XIII của Đảng khẳng định: "*Xây dựng con người Việt Nam thời đại mới, gắn kết chặt chẽ, hài hòa giữa giá trị truyền thống với giá trị hiện đại*". Đây là nhận thức mới sâu sắc hơn và toàn diện của Đảng ta về những giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của dân tộc.

1.3.3. Quan điểm về vai trò phát huy giá trị văn hóa làng nghề dệt vải

Khai thác và phát huy giá trị làng nghề dệt vải Phú Bông - Thi Lai là những cách thức và biện pháp thích hợp nhằm phát huy tối ưu những giá trị nhiều mặt mà làng nghề còn giữ lại. Cụ thể hóa những giá trị của làng nghề dệt, đem lại những lợi ích cụ thể thiết thực cho làng nghề dệt vải.

1.3.4. Quan điểm về phát triển bền vững giá trị văn hóa làng nghề dệt vải.

Làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông Thi Lai là tài nguyên quý giá, là nguồn lực để phát triển kinh tế - xã hội và gia tăng sức mạnh cho làng nghề và cho quốc gia. Tuy nhiên, để khai thác nguồn lực văn hoá làng nghề dệt cho mục tiêu phát triển của địa phương, trước hết phải coi văn hoá làng nghề dệt vải là trụ cột trong phát triển bền vững, từ đó xác định tiềm năng, nguồn lực văn hoá nơi đây từ đó khai thác các mục tiêu phát triển.

1.4. Nội dung bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa làng nghề truyền thống

1. Bảo tồn và phát triển làng nghề có vai trò quan trọng trong thúc đẩy chuyển dịch cơ cấu kinh tế, lao động nông thôn, tạo việc làm và nâng cao đời sống của người dân; bảo vệ, giữ gìn cảnh quan, không gian làng nghề, đẩy nhanh sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, xây dựng nông thôn mới.

2. Bảo tồn các giá trị văn hóa làng nghề gắn với phát triển kinh tế du lịch để giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa truyền thống dân tộc, vùng, miền, địa phương khác nhau.

3. Phát triển làng nghề gắn với thị trường và hội nhập kinh tế quốc tế, đẩy mạnh xuất khẩu, phù hợp với chiến lược và định hướng phát triển kinh tế - xã hội bền vững, tăng trưởng xanh, phát triển mô hình sản xuất tuần hoàn khép kín tiết kiệm nguyên liệu, bảo vệ môi trường và thích ứng với biến đổi khí hậu; ứng dụng công nghệ số trong quản lý, quảng bá, xúc tiến thương mại sản phẩm của làng nghề.

4. Huy động tối đa các nguồn lực xã hội và sự hỗ trợ của Nhà nước để bảo tồn và phát triển làng nghề. Phát triển hài hòa các cơ sở ngành nghề quy mô vừa và nhỏ, đa dạng hóa các hình thức tổ chức sản xuất kinh doanh trong các làng nghề, kết hợp công nghệ hiện đại với công nghệ truyền thống để phát huy hiệu quả sản xuất, kinh doanh.

1.5. Tổng quan về làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông - Thi Lai

1.5.1. Khái quát về lịch sử làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông - Thi Lai

Sách "Đại Nam Liệt truyện Tiên biên" của Triều Nguyễn đã viết về người thôn nữ đó và mối tình thơ mộng của mình, về sau trở thành Quý Phi: "Bà là người con thứ ba của Thạch Quân Công Đoàn Công Nhận. Mẹ là phu nhân Võ Thị. Bà là người minh mẫn thông sáng..., sáng thom, tú mị, phép tốt trình thuần" và "Năm mươi lăm tuổi (Bà) hái dâu bên bãi, trông trăng mà hát.

Trong một thời gian dài, nghề trồng dâu nuôi tằm, ươm tơ dệt vải ở Duy Xuyên đã góp phần khắc phục hậu quả chiến tranh, phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm cuộc sống cho hàng nghìn hộ dân ở địa phương.

1.5.2. Giá trị văn hóa làng nghề dệt vải truyền thống Phú Bông - Thi Lai.

Giá trị lịch sử

Xã Duy Trinh từ xưa đã nổi tiếng với các sản phẩm vải làm từ tơ tằm như lãnh, sa nhiễu, đũi, the, đệm... Những mặt hàng này từng theo các chuyến tàu của thương nhân đi khắp biển Đông đặc biệt là thương lái Nhật Bản cập cảng biển Cửa Đại xưa, nay thuộc vùng cửa biển Hội An. Vùng đất Duy Trinh nằm dọc bên bờ Sông Thu Bồn còn gắn liền với câu chuyện tình của chúa Nguyễn Phúc Lan và Đoàn Thị Ngọc Phi. Đối với nhân dân xứ Quảng nói chung và người dân làng nghề trồng dâu, nuôi tằm ở xã Duy Trinh, huyện Duy Xuyên nói riêng, Bà Chúa Tằm Tang - Đoàn Quý Phi - Hiếu Chiêu Hoàng Hậu là một nữ nhân lịch sử được nhân dân địa phương rất kính ngưỡng bởi mối tình tuyệt đẹp của Bà mà cũng như công lao to lớn của Bà trong nghề trồng dâu nuôi tằm dệt lụa trên quê hương đất này.

1.5.2.1. Giá trị cố kết cộng đồng

Làng nghề là nơi hội tụ tinh hoa, truyền thống của một cộng đồng, một địa phương. Bởi thế, mỗi cá nhân sẽ có chung quê hương xứ sở, tổ nghề, phương thức sản xuất, cùng sinh hoạt trong một không gian văn hóa, địa lý. Như một lẽ tất yếu, họ cố kết để cùng duy trì hoạt động sản xuất, nề nếp sinh hoạt, truyền thống địa

phương. Điều này làm nên giá trị cố kết cộng đồng, thể hiện ở tính gắn kết, tương trợ, truyền dạy lòng yêu nghề cho các thế hệ trẻ.

1.5.2.2. Giá trị thẩm mỹ

Sản phẩm dệt lụa góp phần thể hiện đời sống tinh thần và thẩm mỹ của người dân ở xã Duy Trinh. Làng nghề là môi trường văn hóa bảo lưu những tinh hoa nghệ thuật, kỹ thuật sản xuất đúc kết ở những nghệ nhân tài hoa. Đặc biệt, ở làng nghề dệt vải Phú Bông - Thi Lai xã Duy Trinh, mỗi sản phẩm vải, lụa do các thợ nghề lâu năm, thợ dệt nơi đây dệt nên, không giống với bất kỳ sản phẩm nào. Sự độc đáo nằm ở cách tạo hoa văn trên vải.

1.5.2.3. Giá trị kinh tế gắn với phát triển du lịch

Vải Phú Bông - Thi Lai xã Duy Trinh hàng thế kỷ qua đã từng được thị trường các nước trong và ngoài khu vực biết đến. Giá trị kinh tế được thể hiện qua số lượng và chất lượng vải lụa mà làng nghề nơi đây được đánh giá như: Giáo sĩ Alexandre de Rhodes đã đến Hội An vào cuối năm 1624, đã nhìn thấy như vậy và ông nhận xét: “Ở Đàng Trong nhiều tơ lụa đến nỗi còn dùng để đan lưới và bện dây thuyền”.

Du lịch làng nghề được xác định trở thành một trong những ngành kinh tế mũi nhọn của tỉnh Quảng Nam, thì yêu cầu phát triển du lịch bền vững gắn liền với bảo tồn làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông - Thi Lai xã Duy Trinh càng trở nên cấp thiết hơn bao giờ hết. Nghị quyết 08-NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn đã nhấn mạnh quan điểm: “Phát triển du lịch bền vững; bảo tồn và phát huy các di sản văn hóa và các giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc; bảo vệ môi trường và thiên nhiên...”.

1.5.2.4. Giá trị bảo lưu những tri thức bản địa và các sinh hoạt văn hóa làng nghề dệt vải

Lễ hội Bà chúa Tầm Tang chính là lễ tri ân Bà Đoàn Quý Phi nhằm tôn vinh làng nghề trồng dâu nuôi tằm dệt vải, bảo lưu những tri thức bản địa về làng nghề “dệt vải” đó là bảo lưu những giá trị về

đời sống sinh hoạt cộng đồng, quá trình lao động sản xuất vải và. Thông qua lễ hội cũng thấy được tri thức - văn hóa bản địa đa dạng, đặc sắc gắn với bảo tồn những giá trị văn hóa về nghề dệt vải.

1.5.2.5. Giá trị văn hóa tâm linh

Câu tục ngữ “Uông nước nhớ nguồn” là một giá trị văn hóa quý báu của người Việt Nam, đại diện cho lòng biết ơn, tôn trọng và báo đáp đối với những người đã giúp đỡ mình trong cuộc sống. Sự biết ơn và tôn trọng là nền tảng của mối quan hệ giữa con người với nhau. Trong xã hội hiện đại, đôi khi ta có thể dễ dàng quên đi nguồn gốc và những người đã giúp đỡ mình trên con đường phát triển.

1.5.3. Vai trò của bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông - Thị Lai xã Duy Trinh, huyện Duy Xuyên

1.5.3.1. Giữ vững bản sắc nền văn hóa địa phương

1.5.3.2. Tạo gắn kết cộng đồng

1.5.3.3. Phát triển kinh tế xã hội

Tiểu kết

Làng nghề truyền thống ở Việt Nam, đóng một vai trò quan trọng trong đời sống kinh tế - xã hội, nhất là đối với các vùng nông nghiệp, nông thôn. Vậy, trong xu thế hội nhập kinh tế và văn hoá giữa các nước ngày càng phát triển, công cuộc bảo tồn và phát huy các đặc trưng giá trị văn hóa của một làng nghề truyền thống vô cùng quan trọng, nó vừa giữ gìn và phát triển giá trị truyền thống của dân tộc để "hoà nhập quốc tế nhưng không hoà tan", vừa góp phần tích cực tạo động lực thúc đẩy phát triển kinh tế làng nghề và đổi mới bộ mặt nông thôn, thúc đẩy chuyển dịch cơ cấu lao động và cơ cấu kinh tế nông thôn theo hướng công nghiệp hoá, hiện đại hoá.

Các phần của chương 1 luận văn, tác giả cũng đã bao quát chung được tất cả các cơ sở về bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông - Thị Lai xã Duy Trinh mà các thế hệ trước truyền lại cho đến hôm nay.

Chương 2

THỰC TRẠNG BẢO TỒN VÀ PHÁT HUY GIÁ TRỊ VĂN HÓA LÀNG NGHỀ TRUYỀN THỐNG DỆT VẢI PHÚ BÔNG - THI LAI XÃ DUY TRINH

2.1. Thực trạng quản lý nhà nước đối với việc bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông-Thi Lai

2.1.1. Chủ thể nhà nước

2.1.1.1. Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Nam

2.1.1.2. Sở Văn hóa, thể thao và du lịch Quảng Nam

2.1.1.3. Ủy ban nhân dân huyện Duy Xuyên

2.1.1.4. Phòng Văn hóa và thông tin huyện Duy Xuyên

2.1.1.5. Ủy ban nhân dân xã Duy Trinh

2.1.2. Chủ thể quản lý cộng đồng và HTX dệt vải Phú Bông - Thi Lai xã Duy Trinh

Chủ thể quản lý cộng đồng làng nghề dệt truyền thống xã Duy Trinh thời gian qua cùng với sự phát triển kinh tế xã hội và cơ chế quản lý nhà nước thì cộng đồng làng nghề dệt nơi đây được bầu vào ban chấp hành Đoàn thể làng nghề trở thành một tập thể quản lý liên kết đảm bảo những hoạt động sản xuất của làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông - Thi Lai xã Duy Trinh được bảo tồn và phát triển và hướng tới phát triển du lịch.

Quá trình bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa làng nghề nói chung và văn hóa làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông - Thi Lai nói riêng, ở các khu dân cư làng nghề thì các tổ đoàn kết (TĐK) khu dân cư thực hiện vai trò bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa cộng đồng được cấp đoàn thể nhận trách nhiệm và ngoài ra còn có sự đóng góp tích cực của nhiều Hội như Hội người cao tuổi, Hội Phụ nữ, Hội Thanh niên và Hội Nông dân... và liên minh Hợp tác xã.

2.1.3. Chủ thể quản lý nhà nước đối với làng nghề dệt vải Phú Bông – Thi Lai

Sơ đồ 2.1. Quản lý Nhà nước của các cấp đối với làng nghề

2.2. Nguồn lực bảo tồn và phát huy giá trị làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông - Thi Lai

2.2.1. Nguồn lực về con người

Qua rà soát, thống kê, hiện nay toàn tỉnh Quảng Nam hiện có 30 làng nghề, làng nghề truyền thống (với 8 làng nghề, 22 làng nghề truyền thống) và 40 nghề nhân, thợ giỏi được công nhận trên tổng số 2.217 cơ sở (6 doanh nghiệp, 5 hợp tác xã, 1 tổ hợp tác, 2.205 hộ gia đình). Riêng xã Duy Trinh có làng nghề dệt vải truyền thống, với lực lượng lao động có tuổi nghề cao đã qua đời, một số lao động được truyền nghề ở độ tuổi trung niên chiếm 65% và lao động phổ thông chiếm 25% lực lượng lao động làng nghề.

Xã Duy Trinh đâu đâu cũng nghe tiếng máy dệt vang lên. Có lúc 70% xã viên lao động nghề này và vượt qua khó khăn để vươn lên làm giàu bằng chính nghề truyền thống của mình. Có những năm nguồn lao động giảm bởi không tìm được đầu ra cho sản phẩm, mua nguyên liệu thì đắt mà bán sản phẩm thì giá lại thấp. Nay có sự hỗ trợ từ phía HTX Duy Trinh trong việc tìm kiếm thị trường tiêu thụ cho sản phẩm, hỗ trợ người dân trong công việc nên đời sống của bà

con cũng đỡ hẳn, số lao động có thu nhập ổn định nên cũng an tâm với nghề hơn.

2.2.2. Nguồn lực về cơ sở vật chất và nguồn tài chính làng nghề dệt vải

- Về cơ sở vật chất tạo tiền đề phát huy làng nghề dệt vải

Quảng Nam là địa phương được nhiều người biết đến với nghề trồng dâu nuôi tằm, ươm tơ dệt vải lụa nổi tiếng tập trung chủ yếu ở làng dệt Phú Bông - Thi Lai và làng Mã Châu.

Về nguồn lực tài chính

UBND tỉnh Quảng Nam vừa có quyết định chấp thuận chủ trương đầu tư dự án Trung tâm tiếp nhận, chuyển giao công nghệ và sản xuất hàng mỹ nghệ vải bông, vải lụa, thêu, thổ cẩm.... truyền thống đặt tại Cụm Công nghiệp Thương Tín.

2.3. Các hoạt động bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông - Thi Lai

2.3.1. Hoạt động bảo tồn và phát huy

- Tư liệu hóa làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông - Thi Lai

- Bảo vệ làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông - Thi Lai

+ Quy hoạch vùng trồng dâu, nuôi tằm lấy tơ dệt vải

+ Quy tụ các nghệ nhân dệt vải và thợ dệt lâu năm

+ Tổ chức lễ hội tưởng nhớ bà Chúa Tằm Tang

+ Tổ chức hoạt động Truyền dạy nghề

- Phát huy giá trị văn hóa làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông - Thi Lai

+ Tuyên truyền, quảng bá giá trị văn hóa làng nghề qua báo đài, hội nghị, hội thảo, sản phẩm vải của làng nghề.

+ Xây dựng kế hoạch tổ chức lễ hội Bà Chúa Tằm Tang

+ Xây dựng thương hiệu làng nghề dệt vải Phú Bông - Thi Lai

+ Xây dựng khu trưng bày giới thiệu nghề và sản phẩm của làng nghề

+ Kết nối làng nghề với du lịch làng nghề

- + Xây dựng hồ sơ hỗ trợ và công nhận nghề nhân hiện nay
- Phát huy giá trị cộng đồng làng nghề truyền thống Phú Bông -

Thi Lai

2.3.2. Hoạt động kiểm tra, giám sát và thi đua khen thưởng

Công tác kiểm tra, giám sát được xác định là nhiệm vụ đầu tiên. từ đó để nhận ra sớm những vấn đề bất cập nổi cộm trong quá trình sản xuất dệt vải để thực hiện các giám sát sâu và ban hành những chính sách có tính chất phù hợp nhất, thiết thực nhất cho làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông - Thi Lai xã Duy Trinh.

Những năm gần đây, huyện Duy Xuyên và xã Duy Trinh có sự phối hợp đổi mới công tác kiểm tra, giám sát, không thực hiện các hình thức kiểm tra, giám sát quy mô dàn trải gây tốn kém kinh phí mà thực hiện đều đặn theo mỗi quý để nắm bắt các vấn đề khó khăn, vượt mắc hay sai phạm trong hoạt động sản xuất của làng nghề dệt vải.

2.4. Đánh giá chung hoạt động bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông - Thi Lai.

2.4.1. Ưu điểm

Trong những năm vừa qua dưới sự lãnh đạo của các cấp, các ngành, chính quyền và sự phối hợp của địa phương đã góp phần tích cực vào công tác bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa làng nghề huyện Duy Xuyên trong đó có làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông - Thi Lai xã Duy Trinh.

Thực hiện nâng cấp trùng tu di tích với Dự án cải tạo cảnh quan khu lăng mộ chính tại xã Duy Trinh (H. Duy Xuyên) và khu bảo vệ lăng mộ, xây dựng tường rào, làm khu vườn hoa, sân hành lễ, khu vườn thượng uyển... với tổng diện tích 38.000 m², được triển khai trong giai đoạn 2020 - 2022 với tổng kinh phí đầu tư trùng tu là 14,9 tỷ đồng.

2.4.2. Những mặt hạn chế

- Vấn đề thứ nhất là công tác quản lý Nhà nước về bảo tồn và phát triển làng nghề còn chông chéo,.

- Vấn đề thứ hai là các chính sách đầu tư bảo tồn đã có nhưng còn khá ít, chưa thực sự quan tâm sâu sắc vào cuộc của các cấp ngành còn ở mức độ chậm.

- Vấn đề thứ ba là công tác sưu tầm, nghiên cứu, tư liệu hóa giá trị di sản văn hóa làng nghề dệt vải truyền thống chưa thực sự đầu tư, quan tâm của các nhà sưu tầm, các nhà nghiên cứu.

- Vấn đề thứ tư là chính sách đối với nghệ nhân và thợ lâu năm, các chính sách ưu đãi cho các Nghệ nhân Ưu tú chưa được phổ biến, rộng rãi hơn

- Vấn đề thứ năm đó là thị trường tiêu thụ sản phẩm

- Vấn đề thứ bảy nguồn vốn đầu tư cho sản xuất

- Vấn đề thứ tám là liên kết kinh tế trong làng nghề còn yếu

- Vấn đề thứ chín là hạ tầng còn yếu kém

- Vấn đề thứ mười là hạn chế trong công tác xử lý ô nhiễm môi trường

- Vấn đề mười một là năng lực và kinh nghiệm quản lý trong làng nghề còn nhiều hạn chế.

- Vấn đề mười hai là sự quan tâm của các cấp chính quyền chưa thích đáng.

- Vấn đề mười ba là khó kết hợp bảo tồn với phát triển du lịch

2.4.3. Nguyên nhân và những vấn đề đặt ra.

- Nguyên nhân

Thứ nhất, do sự lúng túng trong quản lý cụ thể như: Chưa thống nhất đầu mối quản lý đối với làng nghề, chưa cụ thể hóa các nhiệm vụ giữa các phòng ban quản lý, các chính sách ưu đãi không

phù hợp với điều kiện của làng nghề để thực hiện.

Thứ hai, nhận thức về vai trò, vị trí của làng nghề truyền thống trong quá trình CNH, HĐH chưa thật đầy đủ, sâu sắc.

Thứ ba, chưa phân định rõ trách nhiệm quản lý các ngành nghề, làng nghề truyền thống trên địa bàn thuộc về cơ quan chức năng nào?

Thứ tư, công tác khuyến công còn bất cập, mặc dù ở huyện có cán bộ khuyến công (tại phòng Công Thương) nhưng hoạt động còn lung túng, nguồn quỹ khuyến công ít nên sự hỗ trợ chưa đáp ứng yêu cầu phát triển của các cơ sở các hộ sản xuất trong làng nghề.

Thứ năm, quy mô sản xuất ở làng nghề truyền thống dẹt vãi Phú Bông - Thi Lai nhỏ bé nên việc áp dụng KH - KT gặp nhiều khó khăn.

Tiểu kết

Trong chương này tác giả đã trình bày rõ thực trạng hoạt động bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa làng nghề dẹt vãi xã Duy Trinh. Về chủ thể quản lý nhà nước gồm có các cơ quan quản lý hành chính là ủy ban nhân dân các cấp (Tỉnh, Huyện, Xã). Đồng thời phân tích cơ chế phối hợp giữa chủ thể quản lý nhà nước và cộng đồng trong hoạt động bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa nghề truyền thống.

Những thực trạng đã trình bày và phân tích làm rõ được các nội dung bao gồm: triển khai và ban hành các văn bản pháp lý về bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa nghề truyền thống; công tác truyền dạy và kỹ năng nghề nghiệp; quảng bá làng nghề truyền thống dẹt vãi trên các phương tiện thông tin đại chúng; việc thực hiện các chính sách với những người thợ lâu năm có kinh nghiệm của nghề, kết nối với hiệp hội làng nghề, đồng thời làm rõ những đóng góp và vai trò của cộng đồng trong hoạt động bảo tồn và phát huy giá trị của nghề truyền thống dẹt vãi Phú Bông - Thi lai xã Duy Trinh.

Chương 3

GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ BẢO TỒN VÀ PHÁT HUY GIÁ TRỊ LÀNG NGHỀ TRUYỀN THỐNG DỆT VẢI PHÚ BÔNG - THI LAI XÃ DUY TRINH

3.1. Những yếu tố tác động đến hoạt động bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa làng nghề truyền thống dệt vải

3.1.1. Thuận lợi và cơ hội

Quảng Nam với hơn 41 làng nghề truyền thống trên 100 năm, nổi tiếng như làng nghề Mộc Kim Bồng, trồng Lâm Yên, làng nghề đúc đồng Phước Kiều, bánh tráng Phú Chiêm, dệt lụa Mã Châu, làng rau Trà Quế, làng dệt truyền thống Phú Bông - Thi Lai..., đây là thế mạnh để phát triển làng nghề gắn với du lịch, nâng cao đời sống của người dân và cũng là hướng phát triển bền vững của tỉnh nói chung và làng nghề dệt vải Phú Bông - Thi Lai nói riêng.

3.1.2. Khó khăn và thách thức đối với nghề dệt vải Phú Bông - Thi Lai

3.1.2.1. Khó khăn

Tình hình kinh tế thế giới trong những năm qua có nhiều diễn biến phức tạp và chịu tác động sâu sắc của các biến động chính trị. Lạm phát đang trở thành mối lo hàng đầu của tất cả các quốc gia, giá cả các mặt hàng chiến lược tăng mạnh đang đe dọa đến an ninh lương thực và an ninh năng lượng của các quốc gia.

Khủng hoảng nợ công và thị trường tài chính tiền tệ quốc gia vẫn còn có những diễn biến phức tạp, nhiều nước đã phải thay đổi lại chính sách kinh tế theo hướng chuyển mục tiêu thúc đẩy tăng trưởng sang tập trung ổn định kinh tế vĩ mô, kiềm chế lạm phát. Bên cạnh đó thì do tác động của dịch bệnh COVID-19 đối với doanh nghiệp Việt Nam.

3.1.2.2. Thách thức

Trình độ văn hóa phổ thông, chuyên môn trong làng nghề Phú Bông - Thi lai xã Duy Trinh còn thấp. Thành viên tham gia sản xuất dệt có trình độ chuyên môn kỹ thuật, đặc biệt là trình độ kỹ sư, cử nhân rất ít nên có sự hạn chế về khả năng áp dụng các tiến bộ khoa học kỹ thuật mới vào trong sản xuất, kinh doanh.

3.2. Giải pháp bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông - Thi Lai

3.2.1. Xây dựng cụ thể mục tiêu và định hướng quản lý ở các cấp

3.2.1.1. Hoàn thiện các vai trò, trách nhiệm trong quản lý làng nghề truyền thống dệt vải

3.2.1.2. Chú trọng nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ làm công tác quản lý nhà nước đối với làng nghề dệt vải Phú Bông - Thi Lai

3.2.1.3. Đẩy mạnh cải cách hành chính trong việc bảo tồn và phát triển làng nghề dệt vải truyền thống

3.2.1.4. Tăng cường sự phối hợp giữa cơ quan quản lý và làng nghề

3.2.2. Tăng cường cơ chế chính sách và quy hoạch bảo tồn và phát triển làng nghề dệt truyền thống dệt vải Phú Bông - Thi Lai.

3.2.2.1. Tăng cường cơ chế chính sách bảo tồn và phát triển làng nghề dệt vải truyền thống

3.2.2.2. Tăng cường thực hiện quy hoạch bảo tồn và phát triển làng nghề dệt truyền thống

3.2.3. Có chính sách tôn vinh nghệ nhân, nâng cao năng lực nghệ nhân, thợ giỏi và nguồn nhân lực giữ nghề và truyền nghề phục vụ phát triển làng nghề truyền thống dệt vải

Hệ thống hóa các chế độ, chính sách của Nhà nước đối với các nghệ nhân dệt vải truyền thống, thúc đẩy việc thực hiện và kiến nghị những bổ sung cần thiết để hình thành khung pháp lý đủ mức khuyến khích các thế hệ nghệ nhân tha thiết với nghề dệt, gìn giữ và phát huy giá trị văn hóa của dân tộc;

+ Tạo môi trường thuận lợi để người nghệ nhân tiếp tục sáng tác nhiều sản phẩm có mẫu mã kiểu dáng vải mới, với chất lượng

ngày càng cao, đáp ứng yêu cầu của thị trường vải hiện nay; Bổ sung chính sách hỗ trợ ưu tiên, tạo điều kiện cho các nghệ nhân, thợ giỏi tham gia giảng dạy các khóa đào tạo kỹ năng dạy học, thiết kế mẫu mã sản phẩm.

+ Tăng cường chính sách về bản quyền sở hữu trí tuệ, bảo hộ kiểu dáng công nghiệp của sản phẩm, cùng cơ sở sản xuất đăng ký và bảo vệ thương hiệu làng nghề dệt;

+ Ưu tiên cho nghệ nhân thành lập cơ sở sản xuất kinh doanh (như về vốn, thuế, mặt bằng ...); trong đó có loại doanh nghiệp mà nghệ nhân chỉ sản xuất và bán một sản phẩm riêng của mình (nhằm tạo thương hiệu vải riêng cho làng nghề);

+ Xây dựng hiệp hội làng nghề dệt nhằm quy tụ các nghệ nhân cùng nghề dệt vải hoặc cùng địa bàn, để họ có nơi giao lưu, trao đổi kinh nghiệm, bổ sung kiến thức trong lúc sản xuất vải; từ đây mà các nghệ nhân làng nghề dệt nêu lên được những tâm tư, nguyện vọng; cũng là tổ chức xã hội bảo vệ quyền lợi hợp pháp của nghệ nhân làng dệt Phú Bông - Thi Lai xã Duy Trinh.

3.2.4. Rà soát, hoàn thiện chính sách bảo tồn và phát triển làng nghề.

3.2.5. Đẩy mạnh công tác sưu tầm, nghiên cứu, tư liệu hóa giá trị di sản văn hóa nghề dệt vải truyền thống

3.2.6. Giải pháp về cơ chế hỗ trợ vốn cho làng nghề

3.2.7. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền

3.2.8. Giải pháp mở rộng thương mại và tạo dựng thương hiệu, chiến lược phát triển thương hiệu vải Phú Bông - Thi Lai xã Duy Trinh

+ Giải pháp mở rộng thương mại

+ Giải pháp nâng cao tầm quan trọng thương hiệu

+ Giải pháp tạo dựng chiến lược thương hiệu

+ Giải pháp hướng mục tiêu thị trường, mở rộng thương hiệu sản

phẩm

- + **Giải pháp tạo bản sắc riêng cho sản phẩm vải**
- + **Giải pháp chú trọng đăng ký bảo hộ thương hiệu**
- + **Giải pháp nâng cao chất lượng sản phẩm, phát triển sản phẩm mới**
- + **Giải pháp xây dựng mạng lưới phân phối, tăng cường quảng bá thương hiệu**
- + **Giải pháp đầu tư về tài chính, nhân sự cho xây dựng và phát triển thương hiệu**

3.2.9. Nâng cao ứng dụng khoa học vào sản xuất vải truyền thống, đáp ứng nhu cầu thị trường.

3.2.10. Xây dựng chuỗi liên kết giá trị làng nghề

Tiểu kết

Ngày nay, các làng nghề truyền thống của Quảng Nam rất đa dạng và phong phú, ngoài một số làng nghề vẫn trong đà phát triển bên cạnh đó còn một số làng nghề ngày càng yếu dần đi do nhiều nguyên nhân khác nhau. Dệt vải Trong bối cảnh cạnh tranh ngày càng gay gắt với những nhu cầu mới của người tiêu dùng, việc bảo tồn và phát huy giá trị làng nghề dệt vải truyền thống cần được tiến hành một cách khoa học, bền vững với sự nghiên cứu kỹ lưỡng, tránh làm tổn hại đến các giá trị truyền thống làng nghề mà lại không kìm hãm, làm làng nghề đứng ngoài cuộc của yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội.

Các giải pháp bảo tồn và phát triển làng nghề dệt vải truyền thống nêu ra ở chương này có thể không phải là tất cả các giải pháp cần được tiến hành, nhưng có thể nói đó là những giải pháp mang tính chất thực tế, cấp thiết đối với làng nghề dệt truyền thống dệt vải dệt vải Phú Đông - Thi Lai xã Duy Trinh trong bối cảnh hiện nay. Các giải pháp trên cần được tiến hành một cách đồng bộ và khoa học.

KẾT LUẬN

Tóm lại, từ những cơ sở thực tiễn, cùng thực trạng trong công tác bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa làng nghề truyền thống dệt vải Phú Bông - Thi Lai xã Duy Trinh hiện nay, tác giả cũng đã đưa ra những hạn chế trong công tác quản lý làng nghề, những thực trạng khó khăn mà làng nghề đang đối mặt từ khâu nguyên liệu, nguồn vốn cho đến đầu ra cho sản phẩm vải. Từ đó tác giả đưa ra những giải pháp cụ thể nhằm tăng cường vai trò, trách nhiệm của các chủ thể quản lý; Hoàn thiện các cơ chế, tăng cường ưu tiên chính sách phát triển bền vững làng nghề; trùng tu bảo tồn các giá trị văn hóa làng nghề dệt; đưa ra những mục tiêu và định hướng phát triển làng nghề; Bảo vệ môi trường; Nâng cao vai trò của cộng đồng trong bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa làng nghề; Chính sách thi đua, khen thưởng.....

Vậy bảo tồn và phát triển làng nghề dệt truyền thống là việc làm có ý nghĩa và rất cần thiết.

Công tác bảo tồn và phát triển làng nghề dệt truyền thống nói chung, làng dệt vải Phú Bông - Thi Lai nói riêng là vấn đề mà các cơ quan quản lý và các nhà quản lý, chuyên gia về nông nghiệp và công thương còn nhiều trăn trở, h và là một vấn đề thu hút được sự quan tâm của nhiều nhà nghiên cứu khoa học nhằm đưa làng nghề ngày càng phát triển bền vững hơn. Tất cả những phần trên tác giả cũng đầu tư nghiên cứu hết sức thiết thực, vừa là người con địa phương làng nghề cũng mong muốn làng nghề quê hương mình được phát triển bền vững mang lại thu nhập và cuộc sống ấm no cho người dân làng nghề quê hương mình. Tuy bài viết cũng đưa ra những giải pháp chắc không tránh khỏi sự thiếu sót mong được sự góp ý của quý thầy, quý cô trong hội đồng bảo vệ, cũng như các cấp quản lý, các nhà khoa học.